

nicht sterk, die Antialborste ist der Lateralen nicht genähert.

11. *Phora rivalis* Wood. Die Untersuchung der Prototypen bestätigte meine Vermutung, dass diese Art identisch sei mit der von mir aus den Alpen beschriebenen, auch im deutschen Mittelgebirge vorkommenden *Megaselia* (s. str.) *ebenina*. Die Stirn des Männchens zeigt den schwachen Reflex, der ein Kennzeichen dieser Art ist; das Weibchen hat bei dem einen der Woodschen Exemplare eine sozusagen matte Stirn. Körperlänge der Type ♂ 1,4 mm, ♀ fast 2 mm.

12. *Phora angelicae* Wood. Ich sah drei Exemplare, 2 ♂♂, 1 ♀. Lundbeck hat (Dipt. Dan. VI 398) die Art richtig gedeutet. Bei den Typen sieht man, dass die unteren Supraantennalen nicht vollständig fehlen, sondern zu Haaren abgeschwächt sind. Arista länger als die Stirn. Taster verdunkelt gelbbraun bis braun. Anal-Endhaare schwach aber deutlich. Tibia I gelbbraun. An den Hintertibien biegt der Dorsalsaum unterhalb der Mitte in auffälliger Weise nach vorn ab. Flügel farblos. Randader 0.39. Beim Weibchen ist das sechste Tergit viel schmaler als das fünfte. Körperlänge ♂ 1,2 mm, ♀ 1,4 mm.

13. *Phora exigua* Wood. Ich sah neun Exemplare, alle mit „House“ und drei mit *exigua* var. bezeichnet. Doch sind diese letzteren ganz typisch. Acht Exemplare sind = *Megaselia bovista* Gimm., als deren Synonym ich daher die Art betrachte. Das neunte Stück ist *simplex* Wood. Bei *bovista* (Gimmerthal druckte und schrieb — auf den Originaletiketten — überall *bovista*, nicht *bovistae*) ist der Dorsalsaum der Hintertibie nicht so stark vorderwärts abgebogen, wie man nach Woods Beschreibung vermuten könnte. Was ich früher für *exigua* hielt (Natuurhist. Maandbl. 1928, 144) waren Weibchen von *albidohalteris* Felt.

14. *Phora minutissima* Wood (nec Brues). Das von Wood erwähnte Pärchen konnte ich untersuchen und mit der echten *Megaselia sulphuripes* (Meigen) identifizieren. Es sind nur ungewöhnlich kleine Exemplare dieser Art.

WINTERWANDELINGEN.

Een uitstapje over het hooge plateau van den Pietersberg heeft ook in den winter zijn aantrekkelijkheid. Evenzoo een wandeling langs de Maas in de buurt van Maastricht. Daar is altijd nog wel iets te zien: bonte en zwarte kraaien, spreeuwen, een enkele ijsvogel, een (grootte) gele kwik, ook wel 'n witte kwik, dodaarsjes en niet te vergeten de kramsvogels. Die houden van gezelligheid; met troepjes van drie, vijf of meer loopen ze langs den oever hun kostje te zoeken; ze zijn niet erg schuw en laten zich op een afstand van 10 à 15 M. rustig bekijken. Op grooten afstand zijn ze onder het

vliegen en vooral bij het neerstrijken al te kennen aan den sterk afstekenden grijzen stuit en den breedten zwarten staartzoom. Ook als ze daar voor u uitstappen valt die grijze achterrug zeer sterk op. Het blauwgrijs van kop en nek, 't bruine rugzadel en de dito vleugels sluiten reeds aanstands verwisseling met een der andere lijstersoorten uit. Dit jaar hebben ze vooral in November en December de Maasoevers bij Maastricht in groote menigte bezocht. Eind Januari waren er veel minder en ook de hevige koude heeft hun aantal niet doen toenemen.

Op den Pietersberg trof ik het in de laatste dagen van Januari al bijzonder: 2 appelvinken waren er aangeland, vogels die je niet elken dag te zien krijgt. Zeer schuwe, stille gasten zijn het, die zich liefst zoo min mogelijk laten bekijken en zich in de kale meidoornheg nog goed wisten te verbergen. Ze deden zich te goed aan de haagappels, waarvan ik ze de pitjes hoorde kraken. Toch vermoed ik, dat ze nu ook het „vrucht vleesch“ niet versmaadden, gelijk ze dat in den goeden tijd met dat der kersen gewoon zijn te doen. Af en toe kwamen de vogels ook op den grond en viel de typische teekening van den vinkenvleugel, het mooie grijsblauw van den nek, de bruine kop en de onevenredig plumpe, parelmoerleurige snavel beter waar te nemen. Geruimen tijd bespiedde ik de beide gasten, steeds dichterbij komend. Eindelijk achtten ze het daarom maar geraden er van door te gaan.

Ik vervolg nu mijn weg naar boven, waar mijn plotseling verschijnen een sperwer hevig doet schrikken. Hij schiet de lucht in en ik zie dat hij iets in zijn klauwen meedraagt. Een eindje verder strijkt hij neer, doch als hij bijna op den grond is, stuift eensklaps met groote sprongen een haas uit zijn leger. Mèt schiet de sperwer weer de hoogte in en door den kijker zie ik, dat hij zijn slachtoffer kwijt is. Ik ga natuurlijk zoeken en vind al spoedig een spreeuw, nog warm. Schedel en hersens zijn al verdwenen. Die schijnen dus wel zoo'n aantrekkelijkheid voor den roover gehad te hebben, dat hij 't niet van zich verkrijgen kon er af te blijven, tot hij zijn slachtoffer behoorlijk „geplukt“ had.

Een wandeling langs de Maas op 2 Febr. van Maastricht tot Elsloo ga. niet veel bijzonders te zien. Bij Bunde een drietal nonnetjes en hier en daar een enkel of een paar dodaarsjes, meest dicht langs den kant, al maar door duikend, telkens langer onder water vertoevend dan er boven. Wanneer je er eentje zoo bezig ziet, wacht je wel eens af tot hij weer duikt en probeert in dien tusschentijd een flink eindje naderbij te komen om hem vlak voor je weer te zien opduiken. Maar dat mislukt steeds. Sinjeur heeft je al lang geschoten, hij komt daar ter plaatse niet weer boven, hij blijft langer dan gewoonlijk onder en verschijnt pas een heel eind verder weer aan de oppervlakte.

Meerkoeten en waterhoentjes waren er heel wat, de koeten meest op de Maas, de hoentjes meest op den oever. Een eigenaardig verschil valt er op in de wijze waarop deze vogels zich voor den bezoeker „uit de voeten” maken.

Hebben de meerkoeten je geschoten, dan zwemmen ze vaak dwars over 't water om weg te komen. De waterhoentjes doen dat niet. Die vliegen weg tot een eind verder aan denzelfden kant of ze vliegen tot bijna aan den overkant en zwemmen dan 't kleine stukje dat hen nog van den oever scheidt.

Ofschoon we met Lichtmis nog volop in den winter zaten, waren de bonte kraaien reeds weg. Geen enkel exemplaar heb ik dien dag gezien.

In den nacht van 10 op 11 Februari valt plotseling een buitengewoon hevige koude in: —14° C, en ofschoon ook 's morgens om half negen mijn thermometer nog 12° onder nul wijst en een zeer gure Z.O. wind blaast, denk ik mij niet lang en trek weer over 't plateau van den berg om dan langs de Maas terug te keeren. 't Valt niet mee daar boven op 't plateau bij dit weer. En veel te zien is er ook niet: een koppel patrijzen, een akkerleeuwerik, een graspieper die met een merel nog wat tracht te vinden bij een openliggend penenmijtje, wat geelgorzen, vinken en veldmusschen en... heel wat spreeuwen.

Op de Maas weer koeten en waterhoentjes en wat verder een nonnetje. Heel in de verte drie meeuwen, waarvan ik niets nader te weten kan komen, wegens den grooten afstand. En dan ten slotte vrij dicht bij de stad twee zaagbekken. Het zwartgroen van den kop, dat maar juist tot aan den hals reikt, de twee zwarte banden op den vleugel en de zwarte vleugelspitsen zeggen, dat ik met middelste zaagbekken te doen heb.

Ook bij deze hevige koude is vandaag geen enkele bonte kraai te zien.

De nacht van 11 op 12 Februari verbetert het record van den vorigen nog met een paar graden en bij een temperatuur van 15 graden onder het vriespunt ga ik weer op stap, nu over Borgharen naar Itteren.

Op de Maas is tamelijk veel drijfsijs, dat zich ongeveer van at 't begin van 't dorp Borgharen in hoofdzaak verplaatst langs den Belgischen oever. 't Eerste wat me opvalt is: er zijn weer bonte kraaien en veel ook. Die profiteeren er nu van. Ze varen schuitje op de ijschotsen. Ze houden zich bijna niet aan den kant op. Steeds maar door varen ze, soms met 2 of 3 bij elkaar op één schots. Dat doet geen enkele zwarte. Wel de meerkoeten en... ook drie postduiven halen hetzelfde spelletje uit. Het wemelt nu letterlijk van de meerkoeten, ik zie soms troepjes van twintig of meer. De waterhoentjes zijn zeer verminderd; de spreeuwen nog steeds niet verdwenen; dicht bij de Maasbrug en bij de spoorbrug zitten nog kleine troepjes.

Op den weg doen twee kuifleeuweriken zich

te goed aan brokjes wittebrood, die een vogelvriend met kwistige hand daar neergestrooid heeft.

In de buurt van Borgharen drijft op 't water een meeuw. Geruimen tijd kan ik hem door den kijker beschouwen. Hij is effen blauwgrijs en vertoont niets geen zwart aan de lichte vleugeltoppen. Na een tijdje vliegt hij op, beschrijft een boog in de lucht tot bijna vlak boven me en toont me zijn hel-witte buikzijde en de zwarte vleugelonderkanten. Ik kan 't niet helpen, dat deze meeuw (en vooral in dit klee) zelfs aan onze kust slechts zeer zelden voorkomt. M.i. kan deze vogel, die hier zoo ver in het binnenland verzeild raakte, niet anders geweest zijn dan een dwergmeeuw in volwassen (winter)kleed.

Tusschen Borgharen en Itteren valt er niet veel van vogels te bespeuren, hoewel 't hier toch een stil en zeer geschikt terrein lijkt. Dicht bij Itteren wordt 't beter. Vooreerst heel wat (gewone) wilde eenden, eerst een wijfje alleen, vliegend over 't water, daarna nog 16 stuks op 't water en dan zoo laag overvliegend, dat met 't bloote oog de woerden gemakkelijk te onderscheiden zijn.

Nog verderop valt tusschen een troepje koeten een vogel van ongeveer gelijke grootte aanstonds op door zijn witten voorhals. Hij duikt telkens weer opnieuw onder water op de manier van de dodaarsjes. Dit moet een kuifduiker zijn of een geoorde fuit, één van beiden. Ik kan 't evenwel niet uitmaken. Later zie ik denzelfden vogel nog eens op den terugweg en weer tracht ik de teekening van zwart en wit zoo precies mogelijk in me op te nemen. Ik tuur om te zien, of er iets te merken valt van de zachte opwaartsche knik in den snavel (al herinner ik me op dat moment ook niet, wie van beide die hebben moet). En ofschoon ik, thuis gekomen, nog eens de „veldkenmerken” van beide soorten naga, als ik op 17 Februari bij Maastricht weer een viertal van deze vogels zie zwemmen en duiken, is 't me toch onmogelijk beslist te zeggen wat 't nu zijn. De minitieuze verschillen zijn op een afstand niet waar te nemen.

Afgaande op de uitbreiding van 't wit, zou ik geneigd zijn ze voor kuifduikers te houden, doch 't kunnen evengoed geoorde fuiten geweest zijn.

Wat er ook van zij, beide soorten zijn hier (zie de Avifauna van dhr Hens) zeer zeldzaam en er valt dus in volgende winters weer op te letten.

Bepaald tegen vielen me de eenden. Ik heb eigenlijk niets ontmoet dan gewone eenden en dan nog vlak bij het Stadspark te Maastricht zeven kuifeendjes. Doch laat ik niet klagen. Alles bij elkaar genomen hebben ook deze koude dagen me op vogelgebied heel wat te zien en te genieten gegeven.

Heer.

M. MOMMERS.